

Muzikos kūrinių ontologija: apie metodą

Per pastarąjį pusšimtį metų muzikos kūrinių ontologijoje pasiūlyta įspūdinga muzikos kūrinių prigimtį aiškinančių teorijų gausa paskatino tai, kas literatūroje įvardijama metodologiniu posūkiu. Vis daugiau dėmesio šioje srityje teikiama klausimui, kokiais kriterijais reikėtų vadovautis renkantis tarp visų teorijų, bandančių atsakyti į klausimą, kas yra muzikos kūrinys.

Pranešime muzikos kūrinių ontologijos metodologijos problemą pradėsiu nagrinėti ją formuluodama iš socialinės ontologijos perspektyvos. Aptarsiu, kaip į muzikos kūrinius žiūrima atsižvelgiant į socialinių, natūralių ir abstrakčių objektų skirtį. Vėliau pristatysiu pagrindinę metodologinių nesutarimų ašį – determinacijos tezę, teigiančią, kad tai, kaip mes mąstome apie muzikos kūrinius, nulemia tai, kas jie yra. Aptarsiu su šia teze sutinkančias bei jai prieštaraujančias pozicijas, tai yra įvairias deskriptyvizmo (Caldarola 2020, Kania 2008, Thomasson 2006) ir revizionizmo (Davies 2017, Dodd 2013) versijas. Tuomet nagrinėsiu muzikos kūrinių ontologijos metodologijai skirtoje literatūroje svarstomą jungtį su referencijos problema ir parodysiu, kodėl Juliano Doddo (2012) ginama Garetho Evanso (1985) referencijos teorija reikalauja detalesnio atsižvelgimo į ikiteorinę muzikos kūrinio sampratą.

Remdamasi šia mintimi, pranešime pasiūlysiu Kanberos plano metodologiją muzikos kūrinių ontologijai, tačiau, kitaip nei Antonas Killinas (2018), ją siūlysiu derinti ne su deskriptyvistine, o su revizionistine nuostata. Dėl pastarosios priežasties ikiteoriniai įsitikinimai apie muzikos kūrinius turėtų būti sisteminiami ne į tradicinį konjunktyvų Ramsey'o sakinį, bet į disjunktyvų Ramsey'o-Lewisio sakinį (ši idėja buvo pasiūlyta Davido Lewisio (1972) ir vėliau išplėtotą Uriah Kriegelio (2017)). Toks sakinytis, kurį sudaro ne visų ikiteorinių įsitikinimų konjunkcija, o disjunkcija, apimanti daugelio ikiteorinių įsitikinimų konjunkcijas, leidžia suderinti sistemingą atodairą į ikiteorinę muzikos kūrinių sampratą su šios sampratos revizija ir metaontologinio realizmo nuostata.